

ΤΩ ΟΜΗΡΩ.

Ἀπηγγέλθη κατὰ τὴν ἐορτὴν τῶν Ὀμηρείων, 6 Ὀκτωβρίου 1874

ὑπὸ τοῦ Κυρίου Φ. Α. ΒΟΥΤΖΙΝΑ.

Τῆς νυκτὸς τὰ σκότῃ λύει φεγγοβόλος ἡ πρωία·
Διανοίγ' εἰς τὸν αἰθέρα τ' οὐρανοῦ ὁ ὀφθαλμός,
Βλέπει πύρινος τὸ Σύμπαν, καὶ ἀκτὶς ἡλίου μία
Τόσων κόσμων ζωογόνος μετατρέπεται παλμός.

Νῦξ ἠπλοῦτο ἀμαθείας ἐπὶ ὄχλων ἀνηλίκων,
Ὅτε ἔτι ἡ ἰδέα ἦτο ἄγνωστος Θεός·
Καὶ ἰδοὺ τὸ πᾶν ἀστράπτει καὶ βροντῇ Διὸς ὑπείκων,
Ἀνατέλλει, φωτοβόλος, ἀναμορφωτὴς λαός.

ὦ Ἑλλάς! Τοῦ λόγου εἶσαι ἡ προβαίνουσα ἡμέρα!
Ἦ ἡὼς τῆς διανοίας, τοῦ ὠραίου ἡ ἀκτὶς!
Καὶ ἀστράπτων ἡλὶός σου, διαυγῇ κοσμῶν αἰθέρα,
Ὁ τυφλὸς τῆς Ἰωνίας σελαγίζων ποιητής.

Κάτοπτρον τοῦ κόσμου ὅλου! Ἀμφιλύκη τῆς ἰδέας!
Μεγαθύμων αἰσθημάτων ἀχανὴ Ὠκεανέ!
Εἶσαι, Ὀμηρε, ὁ πλάστης γενεᾶς ἀνθρώπων νέας,
Σὺ, τοῦ κόσμου τῶν γραμμάτων ἀστερόεις Οὐρανέ!

Οὐρανὸς τῷ ὄντι εἶσαι! Καὶ μαρμαίροντας ἀστέρας,
Ἐχεις κόσμους ἄλλων κόσμων καταβάντας ἐπὶ γῆς,
Καὶ βροντᾶς, ἀστράπτεις, ρίπτεις κεραυνοὺς εἰς τοὺς ἀέρας,
Καὶ αἰθρίας ἀποστάξεις μαργαρίτας διαυγεῖς.

Τορδάνη μελωδίας!—Εἰς τ' αἰέρροά σου ρεῖθρα
Καταδύεται ὁ λόγος καὶ βαπτίζεται ὁ νοῦς!
Τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀγία κ' αἰωνία κολυμβήθρα,
Ἐν ἧ πᾶς ὁ ἀτενίζων διαβλέπει οὐρανοὺς!

Τῆς ψυχῆς γλυκεῖα αὔρα! Δρόσος, ἥτις τὰς καρδίας
Καταρδεύεις μὲ τὸ γάλα τῶν ἀλκίμων σταλαγμῶν,
Τὸ ἀειθαλλὲς τὸ ρόδον ἰδεώδους εὐωδίας
Καὶ τῆς γλώσσης μυροβόλος καὶ πολύχυμος λειμών.

Ἐν αὐτῷ ὁ νοῦς συλλέγει τοὺς εὐώδεις τοῦ ναρχίσσου·
 Ὁ ἀπαίδευτος μορφοῦται, τελειοῦται ὁ σοφός,
 Καὶ ὁ Δάντης δρέπει Ἄδεις καὶ ὁ Μίλτων Παραδείσους,
 Κ' εἰς τυφλός, — τῆς ὑψηλίου ὅλης γίγνεται τὸ φῶς!

Ἐξ αὐτοῦ ὁ Σόλων τρέφει τὰς ψυχὰς τῶν Ἀθηναίων·
 Ὁ Λυκούργος τὰς καρδίας τῶν γενναίων μαχητῶν,
 Κ' ἡ ἡχὼ μετὰ αἰῶνας τρέπει μέχρι τῶν Ρωμαίων,
 Ἐν σου ἄσμα εἰς κυφέλας μελιρρύτων ποιητῶν.

Ὅτε δὲ ζοφώδης πέπλος τὴν Εὐρώπην ὅλην σκέπει
 Καὶ ἀμάθεια τὰ πάντα παραδίδει εἰς τὸ πῦρ,
 Ἀνευρίσκουν ἐν τῇ τέφρᾳ τὰ οὐράνιά σου ἔπη,
 Καὶ ἀναπηδᾷ τοῦ κόσμου ὁ σωτήριος σπινθήρ!

Καὶ αἰείφωτος ἐστία τοῦ πυρός τῆς διανοίας,
 Νέα φῶτα δαψιλεύεις εἰς τυφλοὺς καὶ ἀμαθεῖς,
 Ἐξ αὐτῶν ἀνάπτουν δᾶδας οἱ ἐργάται τῆς παιδείας,
 Καὶ χαλκεῖον νέων κόσμων, πλάττεις νέους Προμηθεῖς.

Λύρα φύσεως ἀπάσης! Παραδείσων ὕμνωδία!
 Τοὺς Θεοὺς καταβιβάζεις με ὀλίγους σου ψαλμοὺς,
 Κ' ἵνα φθάσῃ τὸ ἄσμα τοῦ τυφλοῦ ἐν τῇ Ἀσίᾳ,
 Πανταχόθεν ἐξορύττουν ἀηδόνων ὀφθαλμοὺς!

Σὺ, ἀδάμας κορυφαῖος τοῦ στεφάνου τῆς Ἑλλάδος,
 Λαμπηδόνας μεταδίδεις νοερῶν μαργαριτῶν·
 Καὶ ὁ Πῶπ, ἀφοῦ ἀνέγνω τὰς ᾠδὰς τῆς Ἰλιάδος,
 Τρέχ' εἰς κάτοπτρον νὰ ἴδῃ, ἂν ὑψώθῃ δι' αὐτῶν!

Σὺ, Τιτάν οὐρανοβάμων, λόγου κλίμακας ἐκτείνεις,
 Μὲ τὴν μίαν ἄκραν, κόσμους, μὲ τὴν ἄλλην, οὐρανοὺς·
 Καὶ τὰ ἔθνη γαλουχήσας, ἀγνωμόνων ὅξος πίνεις,
 Εἰς ἀντάλλαγμα τοῦ ἄρτου δίδων πνεύματος φανούς!

Σὺ τοῦ Μέλητος τὰς ὀχθὰς ἀγιάζεις εἰς αἰῶνας!
 Τοὺς πλατάνους τοῦ βαπτίζεις εἰς Ὠδεῖον ἱερόν·
 Ἄν δ' ἐκεῖθεν τις διέλθῃ, θὰ ἀκούσῃ ἀηδόνας,
 Κελαδούσας καὶ νῦν ἔτι ἄσμα ἄλλων ἡμερῶν.

Σὲ ἡ φύσις ἐκτυφλόνει, ἵνα ζώσας περικλείσῃ
 Εἰς τὸν νοῦν σου τὰς εἰκόνας ρωμαλέας ἐποχῆς,
 Καὶ τοῦ λίκνου σου ὁ Βύρων θέλει ράκος νὰ φιλήσῃ,
 Ἴσως ἴδῃ ὅ,τι εἶδες ἐν τῷ κύκλῳ τῆς ψυχῆς!

Ἐν σοὶ ψάλλουν οἱ ἀστέρες! Καὶ τὸ ἄπειρον συψάλλει·
 Οἱ ἀθάνατοι ἐρίζουν πρὸς μονάρχας Ἀχαιοὺς,
 Καὶ Ἀλέξανδρος ὁ Μέγας ὑπὸ τὴν στρωμνὴν του βάλλει
 Ἰλιάδας, ἵνα βλέπῃ ἐν ὀνείρῳ τοὺς Θεοὺς!

Ἐν σοὶ ἄσματα Ὀρφέων ἀντηχοῦν ἐκ κόσμων ἄλλων!
 Ἡλεκτρίζεται τὸ Σύμπαν· καὶ τρελλοὶ ἐκ θαυμασμοῦ,
 Ναυσιπόροι, τοῦ Αἰγαίου διασχίζοντες τὸν σάλον,
 Τὰς ᾠδὰς σου ὡς σημαίας ἀναρτοῦν Ἑλληνισμοῦ!

Κύκνε τοῦ Μαιάνδρου, ὅστις, μακρυνθεὶς τῆς φωλεᾶς σου,
 Ἐκελάδεις ἀναγγέλλων νέαν πνεύματος ζωὴν,
 Καὶ ἀρπάζουσα ἡ αὔρα μίαν, μίαν, τὰς ᾠδὰς σου,
 Τὰς διένειμεν ἐν κόσμῳ, τοῦ πολιτισμοῦ πνοήν!

Τῶν Θεῶν ἐλάλεις γλῶσσαν, ραψῳδῶν τὴν Ἰλιάδα!
 Τὴν Ὀδύσσειαν, ταμεῖον τῶν ὠρίμων ἰδεῶν·
 Τῶν φανῶν τῆς ὑψηλίου τὴν ἀθάνατον дуάδα,
 Δεκαλόγους ἡμιθέων, Εὐαγγέλια Θεῶν!

Ἐκεῖ ἕκαστος ἐγκύπτων εἰς τὰ ρεῖθρα τῶν ᾠδῶν σου,
 Τὴν ἰδίαν του εἰκόνα βλέπ' εἰς μέλιτος βυθόν·
 Καὶ ὁ ἄγριος θηλάζει εἰς τὸ ζεῦγος τῶν μαστῶν σου,
 Γάλα, ὅπερ ἀποστάζει ἐξημέρωσιν ἡθῶν.

Ἐκεῖ τύπους πληρεστέρους ἢ αὐτὴ ἡ φύσις πλάττεις!
 Πᾶν σου ρῆμα εἰς τὰ βάθη τῆς καρδίας ἀντηχεῖ·
 Καὶ τῆς ὕλης τὰ ζοφώδη ἐκτινάσσουσα δεσμὰ τῆς,
 Εἰς τὸ φῶς σφριγῶσα θέλει νὰ ἐξέλθῃ ἡ ψυχὴ!

Καὶ τὸν κόσμον μελετήσας καὶ τὸν κόσμον ἐννοήσας,
 Ναυαγεῖ ἐπὶ τοῦ βράχου ὁ δαιμόνιός σου νοῦς!
 Ἀποθνήσκεις, ἀλιέων φροῦδον πρόβλημα μὴ λύσας,
 Σὺ ὁ λύσας, ἂν μετρητῇ νοῦς ἀνθρώπου μὲ Θεοὺς!

Οὕτως ἄνωθεν ὠρίσθη· ν' ἀπλωθῇ, ὡς σάβανόν σου,
 Ὁ μυστηριώδης πέπλος, ὅστις εἶχεν ἀπλωθῇ
 Εἰς τὸ φῶτα καὶ ιδέας ἀπαυγάζαν σπάργανόν σου,
 Καὶ διπλοῦν τὸ αἰνιγμά σου, αἰωνίως μὴ λυθῇ!

Σκιά, ἥτις πρὸ αἰώνων ἐκ τῆς πλάνης μᾶς φυλάττεις!
 Ἄν ἀπέπτῃς, ἡ ψυχὴ σου μένει ἔτι μεθ' ἡμῶν.
 Τῶν ἁγίων μας ἀγώνων ἔσο ἄγγελος προστάτης,
 Ἐπισκέπων τὸν τοῦ λόγου ἱερὸν αὐτὸν βωμόν!

Ο ΒΙΟΣ ΤΩΝ ΑΜΕΡΙΚΑΝΩΝ.

ΑΙ ΠΡΩΤΑΙ ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ.

Ἄμα ἀποβάς ἐπὶ τοῦ ἰδάφους τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν, ἡσθάνθην, ὅτι ἤμην ἐν μέσῳ λαοῦ ἀρτιγεννοῦς. Ἄξιον τῶντι παρατηρήσεως εἶναι, ὅτι ὁ λαὸς οὗτος ἐν νεαρᾷ ἔτι ἡλικίᾳ ἀπετέλεσεν ὅλως διακεκριμένον τύπον· φαίνονται μὲν μεγάλαι διαφοραὶ μεταξὺ τῶν Βορείων καὶ τῶν Μεσημβρινῶν, τῶν Ἀνατολικῶν καὶ τῶν Δυτικῶν Ἀμερικανῶν, ἀλλ' ἐπὶ πάντων ἐν γένει ὑπάρχει διατετυπωμένος κοινὸς ἐθνικὸς χαρακτήρ. Τὸν Ἀμερικανὸν δύναται τις ν' ἀναγνωρίσῃ ἐκ τῆς λαλιᾶς του, ἐκ τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ μεγαλείου τῶν τρόπων του, ἅτινα ἐμπνέει αὐτῷ τὸ μεγαλεῖον τῆς πατρίδος του καὶ ἡ ἀτομικὴ αὐτοῦ ἀνάμιξις εἰς τὴν διοίκησιν αὐτῆς· ἀναγνωρίζει τις αὐτὸν ἐκ τοῦ σχηματισμοῦ τοῦ προσώπου του, ἐκ τῆς μακρᾶς αὐτοῦ κατατομῆς, τοῦ διορατικοῦ βλέμματός του καὶ τοῦ ὀξέως αὐτοῦ πώγωνος. Τὰ δ' αἷτια ταῦτα φέρουσι τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα καὶ ἐπὶ τῶν ἀενάως ἐγκαθισταμένων εἰς τὰς

διαφόρους Πολιτείας ξένων. Παράδοξον τῶντι πόσον ταχέως ὁ ἱρλανδικὸς, ὁ σκωτικὸς καὶ ὁ γερμανικὸς χαρακτήρ ἀφομοιοῦνται πρὸς τὸν ἀμερικανικόν.

Ἄξιοθαύμαστος ἐπίσης εἶναι ἡ μεγάλη καὶ ζωηρὰ κίνησις ἐν ταῖς μεγαλοπόλεσιν, ἰδίως δὲ ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ, ἃκων τις ταχύνει τὸ βῆμα, ὥσπερ φοβούμενος μὴ μείνας ὀπίσω καταπατηθῇ ὑπὸ τῶν ἐπερχομένων. Τὸ αὐτὸ ἀλλ' ἐν μικροτέρῳ βαθμῷ συμβαίνει καὶ εἰς τὰς ἄλλας πόλεις. Οἱ κάτοικοι ἐγείρονται λίαν πρωτὶ, ἀνοίγουσι τὰ ἐργαστήρια, αἱ ἐμπορικαὶ καὶ βιομηχανικαὶ ἐργασίαι ἀρχίζουσιν, οἱ κώδωνες τῶν ἀτμοπλοίων προσκαλοῦσι τοὺς ἐπιβάτας, αἱ δημόσιοι ἄμαξαι καὶ τὰ ἐπὶ τῶν ποταμῶν ἀκάτια εἰσι πλήρη, καθ' ἣν ὥραν ἐν Ἀγγλίᾳ αἱ οἰκίαι εἰσὶν ἔτι κεκλεισμέναι καὶ αἱ ὁδοὶ ἔρημοι· ἅπας ὁ λαὸς κινεῖται καὶ σπεύδει, τίς πρωτος νὰ φθάσῃ καὶ ἐργασθῇ πλείοντον. Ἐν τοῖς σχολείοις πάντοτε νομίζει τις, ὅτι εἶναι ἡμέρα ἐξετάσεων· ἐν ταῖς ἀγοραῖς πᾶσα συναλλαγὴ, καὶ αὐταὶ ἔτι αἱ σπουδαιότεραι, περατοῦνται ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν. Ἐκατοντάδες δὲ χιλιάδων κοιλῶν σίτου πωλοῦνται διὰ δύο λέξεων.

Τὸ ἐνεργεῖν ταχέως καὶ μὴ εἰς μάτην δαπανᾶν τὸν χρόνον εἰς λεπτολογίας ἐστὶ